HELSINGIN YLIOPISTO - HELSINGFORS UNIVERSITET - UNIVERSITY OF HELSINKI

Tiedekunta - Fakultet - Faculty	Laitos - Institution – Department
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta	Käyttäytymistieteiden laitos

Tekijä - Författare - Author

Marja Aleneff

Työn nimi - Arbetets titel - Title

Terapeuttiset interventiot alle 18-vuotiaiden autismispektrilasten elämänlaadun parantamiseksi

Oppiaine - Läroämne - Subject

Psykologia

Työn laji ja ohjaaja(t) - Arbetets art och handledare – Level and instructor	Aika - Datum - Month and year	Sivumäärä - Sidoantal - Number of pages
Kandidaatintutkielma Marius Lahti	Toukokuu 2012	62

Tiivistelmä - Referat - Abstract

Autismispektrin häiriöt ovat keskushermoston kehityshäiriöitä, joihin DSM-IV-tautiluokituksen mukaan kuuluvat varhaislapsuuden autismi, Aspergerin oireyhtymä, Rettin oireyhtymä, disintergratiivinen kehityshäiriö sekä tarkemmin määrittelemätön laaja-alainen kehityshäiriö. Oireiden kirjo on laaja, ja häiriöiden erotusdiagnostiikka usein vaikeaa. Erityisesti lievän autismin ja Aspergerin oireyhtymän välinen raja on epäselvä. Tulevassa DSM-V-tautiluokituksessa puhutaankin vain autismin kirjon häiriöistä, josta kokonaisuudesta Rettin oireyhtymä ja disintegratiivinen kehityshäiriö erotetaan omiksi diagnooseiksi. Autismispektrin häiriöiden hoitoja käsitellään tässä katsauksessa yhdessä, koska niitä ei yleensä erotella tutkimuskirjallisuudessa ja koska ne tulevaisuudessa luokitellaan samaan häiriöryhmään.

Autismin kirjon häiriöiden oirekuvaan kuuluu tyypillisesti kommunikaation, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kuvittelukyvyn vaikeuksia sekä toistavia ja rajoittuneita käyttäytymismuotoja, kuten hyvin kapea-alaisia kiinnostuksenkohteita tai harrastuksia. Kielellisen kyvykkyyden vaihtelu lisää autismispektrin häiriöiden heterogeenisyyttä, sillä kielelliset taidot voivat vaihdella täydellisestä puhumattomuudesta ikätason mukaiseen suoriutumiseen. Koska kielen ja kommunikaation hallinta edistää sosiaalisen vuorovaikutuksen kehittymistä, varhaiskuntoutus autismispektrin häiriöissä on erityisen tärkeää. Varhaisella interventiolla voidaan merkittävässä määrin vaikuttaa kokonaisvaltaisesti lapsen kehitykseen kehittämällä hänen kommunikaatio- ja kuvittelukykyään ja sosiaalisia taitojaan sekä vähentämällä ahdistusta ja ongelmakäyttäytymistä.

Tässä katsauksessa tarkastellaan niitä autismispektrin häiriöihin soveltuvia terapeuttisia interventioita, joiden toimivuudesta on tieteellistä tutkimusnäyttöä. Näitä ovat visuaaliset strategiat, luonnonmukaiset lähestymistavat, behavioraaliset interventiot sekä musiikkiterapia. Lisäksi tarkastellaan vähemmän tutkittua taideterapiaa ja tulevaisuuden terapiamuotonakin nähtyä robottiterapiaa. Esimerkkinä kokonaisvaltaisesta interventiosta esitellään suosittu TEACCH (Training and Education of Autistic and other Communication Handicapped Children). Katsauksessa esitellään myös useita alan nykytutkimuksia ja arvioidaan kriittisesti niiden metodologisia ominaisuuksia. Autismispektri-diagnoosien yleistyessä myös interventioiden ja niitä koskevan laadukkaan tutkimuksen tarve kasvaa. Häiriön heterogeenisesta luonteesta johtuen interventioiden yksilöllinen räätälöinti on usein välttämätöntä ja suotavaakin, mikä tekee autismin kirjon häiriöiden hoitojen tutkimuksen ja kehittämisen erityisen haasteelliseksi.

Avainsanat – Nyckelord - Keywords

autismi, Aspergerin oireyhtymä, hoitomenetelmät, kuntoutus

Säilytyspaikka - Förvaringsställe - Where deposited

Helsingin yliopiston kirjasto, Keskustakampuksen kirjasto, Käyttäytymistieteet / Minerva

Muita tietoja - Övriga uppgifter - Additional information